

The Holy See

PAPE FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

*Dvorana Pavla VI.
Srijeda, 3. siječnja 2024.*

[Multimedia]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni:

Mane i vrline 2. Duhovna borba

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Prošli smo tjedan imali uvod u temu mana i vrlina. Ona doziva u pamet duhovnu borbu kršćanina. Duhovni život kršćanina nije miran, linearan i bez izazova, već naprotiv, zahtijeva stalnu borbu; kršćansku borbu zato da sačuvamo vjeru i obogaćujemo darove vjere u nama. Nije slučajno da prvo pomazanje koje svaki krštenik prima u sakramentu krštenja – katekumensko pomazanje – nema nikakva mirisa i simbolično poručuje da je život borba. Naime, nekoć davno, borcima se prije borbe cijelo tijelo mazalo uljem, bilo zato da im se zategnu mišići na tijelu, bilo zato da protivniku bude teže uhvatiti ih rukama. Pomazanje katekumenâ odmah jasno pokazuje da kršćanin nije pošteđen borbe: njegov život, kao i život svijetu, morat će sići u arenu, jer život je niz kušnji i napasti.

Poznata izreka koja se pripisuje svetom Antunu Opatu, prvom velikom ocu monaštva, glasi ovako:

„Ukloni iskušenja i nitko se neće spasiti“. Sveci nisu bili ljudi pošteđeni napasti, nego osobe koje su itekako bile svjesne činjenice da se u životu uvijek iznova javljaju zavodljivosti zla, koje treba raskrinkati i oduprijeti im se. Svi imamo to iskustvo, svi mi: dođe ti zla misao, želja da učiniš nešto loše, da ogovaraš drugoga... Svi upadamo u napasti i moramo se boriti da ne podlegnemo tim napastima. Ako netko od vas nema napasti neka kaže, jer to bi bilo nešto jako neobično. Svi imamo napasti i svi trebamo naučiti kako se ponijeti u tim situacijama.

Mnogo je onih koji sami sebe „odriješuju“, koji se smatraju „dobrima“ – „Ne, ja sam dobar, ja sam dobra, ja nemam tih problema“. Ali nitko od nas nije dobar, ako netko drži za sebe da je dobar, taj sanja; svaki od nas ima toliko stvari koje treba kod sebe popraviti i treba budno paziti. Ponekad se dogodi da odemo na sakrament pomirenja i, iskreno, kažemo: „Oče, ja se ne sjećam, ne znam imam li grijeha na duši...“. Ali to je čisto nepoznavanje onoga što se događa u srcu. Svi smo grešnici, svi. I nije nam zgorega izvršiti mali ispit savjesti, zaviriti u svoju nutrinu. U protivnom smo u opasnosti da živimo u tami, zato što smo se već navikli na tamu i više ne znamo razlikovati dobro od zla. Izak iz Ninive je rekao da je u Crkvi veći onaj koji poznaje vlastite grijehe i oplakuje ih od onoga koji uskrisi jednog mrtvaca. Svi moramo moliti Boga za milost da se prepoznamo bijednim grešnicima, potrebnima obraćenja, čuvajući u svom srcu pouzdanje da nijedan grijeh nije prevelik za beskrajno milosrđe Boga Oca. To je uvodna lekcija koju nam Isus daje.

Vidimo to na prvim stranicama evanđelja, prije svega u izvješću o Mesijinom krštenju u vodama rijeke Jordan. Ta zgoda ima nešto zbunjujuće u sebi: zašto se Isus podvrgava takvom obredu čišćenja? On je Bog, savršen. Za koji se grijeh Isus treba pokajati? Za nijedan. Čak je i sam Krstitelj sablažnjen, i to toliko da se u tekstu kaže: „Ti mene treba da krstiš, a ti da k meni dolaziš?“ (Mt 3, 15). Ali Isus je sasvim drugačiji Mesija od onoga kakvim ga je Ivan sebi predstavljao i kako su ga ljudi zamišljali: On ne utjelovljuje srditog Boga i ne poziva na sud, već, naprotiv, stoji u redu s grešnicima, kao i svi mi i sa svima nama, kako ga se nitko ne bi bojao. Kako to? Dà, Isus je uz sve nas grješnike. On nije grješnik, ali je među nama. I to je nešto prekrasno. „Oče, imam puno grijeha“ – „Ali Isus je s tobom, govori mu o njima i On će ti pomoći da se izvučeš iz gliba grijeha“. Isus nas nikada ne ostavlja same, nikada! Dobro razmislite o tome. „Oče, imam na duši teške grijehe“ – „Ali Isus te razumije i prati te: razumije tvoj grijeh i oprašta ga“. Ne smijemo to nikad smetnuti s uma. U najgorim trenucima, u trenucima u kojima podlegnemo grijesima, Isus je uz nas da nam pomogne ustati. To daje utjehu. Ne smijemo izgubiti tu sigurnost: Isus je uz nas da nam pomogne, da nas zaštiti i da nam pomogne ponovno ustati nakon grijeha. „Ali, oče, je li istina da Isus sve oprašta?“ – „Sve. On je došao da oprašta, da spasi. Samo, Isus želi tvoje otvoreno srce“. On nikada ne zaboravlja oprostiti: mi smo ti koji, mnogo puta, gubimo sposobnost da tražimo oprostjenje. Obnovimo tu sposobnost traženja oprostjenja. Svaki od nas ima mnogo toga za što treba tražiti oprostjenje: neka svaki razmisli u svom srcu i o tome danas razgovara s Isusom. Govori Isusu o tome: „Gospodine, ja ne znam je li to istina ili ne, ali siguran sam da se Ti ne udaljuješ od mene. Siguran sam da mi ti opraštaš. Gospodin, ja sam grešnik, grešnica ali, molim te, nemoj se udaljiti od mene“. To bi danas bila lijepa molitva Isusu: „Isuse, ne udalji se od mene“.

Odmah nakon zgrade s krštenjem, u evanđeljima se kaže da se Isus povlači u pustinju, gdje ga Sotona iskušava. I ovdje se postavlja pitanje: zašto Sin Božji mora upoznati napast? I u ovom slučaju Isus se solidarizira s našom krhkom ljudskom prirodom i postaje naš veliki *exemplum*: kušnje kroz koje prolazi i svladava ih među suhim pustinjским kamenjem prva su uputa koju daje našem životu učenikâ. On je iskusio ono s čim se i mi moramo uvijek biti spremni uhvatiti u koštac: život je sačinjen od izazovâ, kušnji, raskršća života, oprečnih vizija, skrivenih zavođenja, proturječnih glasova. Neki su glasovi čak uvjerljivi, pa tako Sotona iskušava Isusa pribjegavajući riječima Svetoga pisma. Moramo sačuvati jasnoću i bistrinu svog duha kako bismo odabrali put koji nas uistinu vodi do sreće, a zatim se obvezati da nećemo stati na tom putu.

Upamtimo da smo uvijek na razmeđu suprotnih krajnosti: oholost prkosi poniznosti; mržnja je u opreci s milosrđem; tuga priječi istinsku radost Duha; tvrdoća (okorjelost) srca odbija milosrđe. Kršćani neprestano tu „plešu po rubu“. Stoga je važno razmišljati o manama i krepostima: to nam pomaže prevladati nihilističku kulturu u kojoj su granice između dobra i zla nejasne i to nas, istodobno, podsjeća da čovjek, za razliku od svakog drugog stvorenja, može uvijek nadići samoga sebe, otvoriti se Bogu i kročiti putom svetosti.

Duhovna nas borba, dakle, navodi da pomno promatramo te mane koje nas sapinju i da s Božjom milošću idemo prema onim krepostima koje mogu procvjetati u nama, donoseći proljeće Duha u naš život.

U sklopu pozdrava vjernicima talijanskog govornog područja

[...] I ne zaboravimo narode koji su u ratu. Rat je ludilo, rat je uvijek poraz! Molimo. Molimo za ljude u Palestini, Izraelu, Ukrajini i na mnogim drugim mjestima gdje je rat. I ne zaboravimo našu braću Rohindže, koju se progoni.